

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะ กรณีเทศบาลตำบลปะดุง อำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์เชิงประจักษ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชากรที่ทำการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะดุง อำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 6,704 คน ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาทั้งหมดวิเคราะห์โดยใช้ระเบียบวิธีทางสถิติเชิงพรรณนา ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ และพิสูจน์สมมติฐานใช้การคำนวณด้วยค่าไคสแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทั้งหมด มีจำนวน 375 คน โดยแยกตามหน่วยเลือกตั้งจำนวน 6 หน่วย เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เป็นผู้ที่มีอายุน้อย (45 ปีและต่ำกว่า) ส่วนใหญ่มีการศึกษาค่า (น้อยกว่า 12 ปี) และมีรายได้ต่ำ (ต่ำกว่า 20,000 บาท ต่อปี) คิดเป็นร้อยละ 98.9 ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่

2. ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 375 คน มีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะดุง อำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2543 มีจำนวน 185 คน และไม่ไปใช้สิทธิ จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 และ 50.7 ตามลำดับ มีความรู้ด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่นสูง คิดเป็นร้อยละ 77.6 และเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรที่จัดตั้ง คิดเป็นร้อยละ 89.6 รวมทั้งเป็นเครือญาติและเคยเป็นเพื่อนกับผู้สมัคร ร้อยละ 53.9 และ 32.5 ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่าไม่เคยเรียนร่วมในสถาบันหรือสำนักเดียวกับผู้สมัคร เมื่อพิจารณาถึงตัวบุคคลหรือกลุ่มผู้สมัคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างคำนึงถึงกลุ่มผู้สมัครมากกว่าตัวบุคคล

สาเหตุของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งก็เพราะไปเลือกผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถ มีจำนวนมากที่สุด ไปเลือกผู้สมัครที่เป็นเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 12.3 และไปเลือกผู้สมัครที่เคยอยู่ร่วมในสถาบันหรือสำนักเดียวกัน มีเพียงร้อยละ 5.3 ส่วนไปเลือกด้วยสาเหตุอื่น ๆ เช่น ไปเลือกตามกฎหมาย ไปเลือกเพื่อให้โอกาสแก่ผู้สมัครคนใหม่ได้แสดงความสามารถ มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

สำหรับสาเหตุที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะติดธุระ มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาเพราะนักการเมืองไม่ทำตามสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน และเบื่อหน่ายการเลือกตั้ง และที่น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 3.7 เพราะไม่มีผู้สมัครคนใดหรือกลุ่มใดเป็นเครือข่าย

ด้านเวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาตัดสินใจล่วงหน้าก่อนหนึ่งสัปดาห์มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมาตัดสินใจล่วงหน้า 2-3 วัน และตัดสินใจในวันเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.3 และ 15.1 ตามลำดับ

เกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจด้วยตัวเองมีมากที่สุด ส่วนตัดสินใจตามญาติ ตามพรรคพวกเพื่อนฝูง ตามคำร้องขอของผู้สมัคร และตามคำร้องขอของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจำนวนน้อย

การให้ความสนใจในนโยบายของแต่ละทีม พบว่า ให้ความสนใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.6 รองลงมาให้ความสนใจมาก มีเพียงร้อยละ 22.7

การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครกรณีเป็นญาติหรือเป็นเพื่อน พบว่า มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.9

นอกจากนี้ ยังพบว่า การเคยศึกษาหรือเคยทำงานในองค์กรเดียวกันกับผู้สมัคร จะไม่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกผู้สมัคร ร้อยละ 61.9

3. ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามสมมติฐานการวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตัวแปรอายุ และการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรที่จัดตั้งมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเลือกตั้ง ส่วนตัวแปรการศึกษารายได้ อาชีพ ความรู้ในด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่น การเป็นเครือข่าย การเคยอยู่ร่วมในสถาบันหรือสำนักเดียวกัน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 อายุมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งตรงกับสมมติฐานข้างต้นที่ตั้งไว้ คือ ยอมรับว่าอายุมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มีอายุในวัยกลางคนหรืออายุมาก จะเป็นผู้มีประสบการณ์ มีหน้าที่การงาน มั่นคงจึงมีโอกาสที่จะศึกษาเหตุการณ์บ้านเมือง ได้มากกว่าผู้มีอายุน้อย

สมมติฐานที่ 2 การศึกษามีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้างต้นที่ตั้งไว้ว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุมชนเมืองเป็นพื้นที่ซึ่งมีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ประชาชนจึงได้รับการเรียนรู้ทางสังคม และได้รับข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบ ทำให้ผู้มีการศึกษาทุกระดับมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารและไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 รายได้มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 3 พบว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้างต้นที่ตั้งไว้ว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งผู้มีรายได้สูงหรือต่ำ มองเห็นว่า การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นหนทางที่จะทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพราะท้องถิ่นจะได้รับการบริหารจัดการที่ดีจากนักการเมืองที่มีความรู้ความสามารถจึงให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 อาชีพมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 4 พบว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้างต้นที่ตั้งไว้ว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนมีจิตสำนึกทางการเมือง มีวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี จึงเห็นว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องไปเลือกคนดี มีความรู้ความสามารถเข้ามาบริหารบ้านเมือง เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของตนเอง ไม่ว่าจะประกอบอาชีพใด ๆ ก็ตาม ประชาชนก็ให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ความรู้ในด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 5 พบว่า ความรู้ในด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่นไม่มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้างต้นที่ตั้งไว้ว่า ความรู้ในด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากสื่อต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ดังนั้น การที่ประชาชนมีความรู้ด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่นมากหรือน้อยก็ไม่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

สมมติฐานที่ 6 การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรที่จัดตั้งมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 6 พบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรที่จัดตั้งมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งตรงกับสมมติฐานข้างต้นที่ตั้งไว้ คือยอมรับว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรที่จัดตั้งมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่ เป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรที่จัดตั้ง ย่อมมีการพบปะพูดคุยสังสรรค์กันมากกว่า จึงมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล ข่าวสารด้านการเมืองต่อกันมากกว่า

สมมติฐานที่ 7 เครือญาติมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 7 พบว่า เครือญาติไม่มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้างต้นที่ตั้งไว้ว่า เครือญาติมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนตัดสินใจเลือกตัวแทน โดยใช้ดุลยพินิจของตนเองไม่ได้คำนึงถึงความเป็นเครือญาติ แต่จะตัดสินใจเลือกด้วยสาเหตุอื่น ได้แก่ เลือกกลุ่ม เลือกผู้มีความรู้ความสามารถ เป็นต้น

สมมติฐานที่ 8 การเคยอยู่ร่วมกันในสถาบันหรือสำนักเดียวกันมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 8 พบว่า การเคยอยู่ร่วมกันในสถาบันหรือสำนักเดียวกันไม่มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ปฏิเสธสมมติฐานข้างต้นที่ตั้งไว้ว่า การเคยอยู่ร่วมกันในสถาบันหรือสำนักเดียวกันมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการตัดสินใจเลือกตั้งนั้น กลุ่มตัวอย่างจะใช้ดุลยพินิจของตนเองโดยไม่คำนึงถึงความเป็นผู้ที่เคยอยู่ร่วมในสถาบันการศึกษาหรือทำงานในองค์กรเดียวกัน จึงตัดสินใจเลือกโดยไม่มีอิทธิพลใด ๆ มาครอบงำ

สมมติฐานที่ 9 ความสัมพันธ์เชิงปฐมภูมิมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 9 พบว่า ความสัมพันธ์เชิงปฐมภูมิไม่มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้างต้นที่ตั้งไว้ว่า ความสัมพันธ์เชิงปฐมภูมิ

มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนได้รับการเรียนรู้ทางสังคมมากขึ้น ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างอิสระไม่เห็นแก่พรรคพวก พี่น้อง แต่จะพยายามคัดเลือกราคดี มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำหน้าที่บริหารในสภา

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลอภิปรายการวิจัยไว้ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามสมมติฐานการวิจัย

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีประเด็นที่ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั้น ผลการพิสูจน์สมมติฐาน พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า อายุเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ผลการศึกษาจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเทวินทร์ ตติยรัตน์ (2532 : 113) ที่พบว่า อายุเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง กล่าวคือ ผู้มีอายุสูงขึ้นเท่าใดยิ่งทำให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น และจากการศึกษา Lane (1965 : 216 – 219) ที่ว่า ช่วงชีวิตของบุคคลจะมีพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกัน กล่าวคือบุคคลเมื่อเข้าสู่วัยกลางคนมีแนวโน้มเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง รวมทั้งงานวิจัยของ Bone และ Ranny (อ้างถึงใน พรศรี ใจซื่อ, 2523 : 17) พบว่า บุคคลมีอายุสูงขึ้นมีแนวโน้มที่สนใจการเมืองและมีความรู้สึกร่วม รวมทั้งมีความกระตือรือร้นมากขึ้น เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Lipset (1960 : 84) และพรศรี ใจซื่อ (2523 : 102 – 111) ที่พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง

การที่ผู้ที่มีอายุมากขึ้นจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น อาจเป็นเพราะผู้ที่มีอายุในวัยกลางคน จะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ รวมทั้งมีหน้าที่การงานหรือมีอาชีพแล้วค่อนข้างมีความมั่นคง จึงมีโอกาสที่จะศึกษาเหตุการณ์บ้านเมืองการเมืองการปกครอง รวมทั้งสังคมไทยให้การยอมรับในระบบอาวุโส ดังนั้น ผู้อาวุโสจึงมีโอกาสเข้าร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีอาวุโสหรืออายุน้อยกว่า

สมมติฐานที่ 2 จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั้น ผลการพิสูจน์สมมติฐาน พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า การศึกษามีได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวนะ ภวภานนท์ (2526 : 253) ที่พบว่า กลุ่มผลประโยชน์ภายในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา มีความสำคัญ และเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงมักจะเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ จิรายุทธ วิจารณ์ (2525 : 221 - 222) ที่พบว่า ระดับการศึกษาของประชาชนไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกตั้ง และมนูญ รูปขจร (2526 : 48 - 50) พบว่า ลักษณะทางสังคมของสมาชิกรัฐสภา ในเรื่องของระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับอุดมการณ์ประชาธิปไตย รวมทั้งสมพงษ์ คชาพงษ์ (2518 : 37 *อ้างถึงใน* เทวินทร์ ตติยรัตน์, 2532 : 106-107) ที่พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีและที่สูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อการเมืองที่คล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การที่ระดับการศึกษามีได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะดุง นั้น อาจเป็นเพราะชุมชนเทศบาลตำบลปะดุง เป็นชุมชนเมืองที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ประชาชนผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม (socialization) และได้รับอยู่ตลอดเวลาจึงมีความรู้ที่ไม่แตกต่างกัน รวมทั้งในเขตเมืองประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ มาก ทั้งทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักการเมือง ตัวแทนผู้สมัครจากกลุ่มการเมือง และพรรคการเมือง ในท้องถิ่น เป็นต้น

สมมติฐานที่ 3 จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั้น ผลการพิสูจน์สมมติฐาน พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า รายได้มิได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้ง ผลจากการวิจัยครั้งนี้แตกต่างกับงานวิจัยของ สุรัสวดี หุ่นพยนต์ (2528 : 119) ที่พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับที่แตกต่างกัน หรืองานวิจัยของ บุญยิ่ง โหมคเทศน์ (2530 : 68) ที่พบว่า รายได้เป็นตัวแปรที่สำคัญต่อการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด และจากการศึกษาของ Tambiah (*อ้างถึงใน* อนุภาพ ติรลาภ, 2528 : 180) ที่พบว่า ผู้มีฐานะดี มีความพร้อมทางการเงินสามารถเข้าร่วมเสียสละหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองได้มากกว่าผู้มีฐานะทางการเงินต่ำ

การที่รายได้มิได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะลู่ นั้น เมื่อดูจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง 375 คนนั้นเป็นผู้มีรายได้สูงเพียง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 แต่มีรายได้ต่ำถึง 371 คน คิดเป็นร้อยละ 98.9 อาจกล่าวได้ว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปะลู่ ส่วนใหญ่แล้วมีรายได้ต่ำ แต่ก็เข้าร่วมทางการเมือง โดยไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ต่างจากผู้ที่มีรายได้สูง คือผู้มีรายได้สูงไปใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ 50.0 และผู้มีรายได้ต่ำไปใช้สิทธิร้อยละ 49.3 ซึ่งแตกต่างกันเพียง $50.0 - 49.3 = 0.7$ เท่านั้น ซึ่งถือว่าเล็กน้อย (ตามตาราง 19) อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปะลู่ มีจิตสำนึกว่าเป็นหน้าที่ทางการเมืองโดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ถึงขั้นอาจเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนที่นี้ก็ได้

สมมติฐานที่ 4 จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั้น ผลการพิสูจน์สมมติฐานพบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า อาชีพมิได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุศักดิ์ จันตะกุล (2539 : 101) ที่พบว่า ผู้ประกอบอาชีพรับราชการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งใกล้เคียงกับผู้ประกอบอาชีพในภาคเกษตร ซึ่งตรงกันข้ามกับงานวิจัยของ มนุญ รูปขจร (2526 : 48 - 50) ที่พบว่า สมาชิกที่เคยมีอาชีพด้านธุรกิจส่วนตัว หรือธุรกิจเอกชน ส่วนใหญ่จะมีอุดมการณ์ประชาธิปไตยสูงกว่าผู้ที่เคยมีอาชีพเป็นข้าราชการ ทหาร หรือตำรวจ

การที่อาชีพมิได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะลู่ นั้น อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปะลู่ มีวัฒนธรรมทางด้านการเมืองพอสมควร จึงเห็นว่าเป็นหน้าที่ของทุก ๆ คนที่จะต้องไปใช้สิทธิ เพื่อไปเลือกตั้งให้ได้คนดี มีความรู้ความสามารถมาทำหน้าที่เป็นตัวแทนในสภาเพื่อบริหารท้องถิ่น ผู้ประกอบอาชีพในภาครัฐและธุรกิจเอกชนกับผู้ประกอบอาชีพในภาคเกษตรไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่ไม่แตกต่างกันมากนักหรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 5 จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ความรู้ในด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั้น ผลการพิสูจน์สมมติฐานพบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการมีความรู้ในด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่นมิได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ผลจากการวิจัยครั้งนี้แตกต่างจากงานวิจัยของ บุญยิ่ง โหมคเทศน์ (2530 : 68) ที่พบว่า ความรู้ความเข้าใจในการปกครองมีความสำคัญต่อการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของ ประสิทธิ์ พรรณพิสุทธิ์ (2513) ที่พบว่า การที่ประชาชนไม่ได้เข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

เท่าที่ควรนั้น เกิดจากความไม่รู้ไม่เข้าใจในการปกครองตนเองของประชาชนเป็นประการสำคัญ และคณะอาจารย์ผู้ทำการวิจัยคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2515) เห็นว่า การเรียนรู้ทางการเมืองของประชาชนยังเป็นการเข้าใจในลักษณะที่ไม่ถูกต้องซึ่งจะมีผลต่อบทบาทและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

การที่ความรู้ในด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่น มิได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปะดู อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปะดู ได้รับการกระตุ้นเตือนได้รับข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของเทศบาล หรือสื่อต่าง ๆ ทัวถึงจึงไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งจะเห็นว่าตามสถิติข้อมูล ผู้มีความรู้ด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่นสูง ปานกลาง ต่ำ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่แตกต่างกันมากนักคือ ร้อยละ 51.5 , 42.9 และ 40.0 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 6 จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรที่จัดตั้งมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั้น ผลการพิสูจน์สมมติฐานพบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรที่จัดตั้ง เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Almond และ Verba (1963) ที่กล่าวว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มมีความสัมพันธ์กับความสามารถทางการเมือง โดยเป็นปัจจัยด้านจิตวิทยาที่จะนำไปสู่การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล รวมทั้ง Komhauser (1959 : 41) พบว่า การที่สังคมหนึ่งมีกลุ่มองค์กรจำนวนมากจะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าเป็นสมาชิกจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง และความเป็นประชาธิปไตยในสังคม ซึ่งตรงกันข้ามกับงานวิจัยของ บุญยิ่ง โหมคเทศน์ (2530 : 68) ที่พบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การที่การเป็นสมาชิกกลุ่ม หรือองค์กรที่จัดตั้งเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะดูนั้น อาจเป็นเพราะผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่ม หรือองค์กรที่จัดตั้งนั้นย่อมจะมีการพบปะ พูดคุย สังสรรค์กันมากกว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม โดยผู้เป็นสมาชิกกลุ่มจะไปใช้สิทธิมากกว่าผู้ที่ไม่เป็นสมาชิก ซึ่งในเขตเทศบาลตำบลปะดู มีกลุ่มองค์กรหลายกลุ่ม เช่น มีสมาคมชาวสุโขทัย สมาคมชินเหนียนชะวะซีเซ กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เป็นต้น

สมมติฐานที่ 7 จากสมมติฐานที่ว่า เครื่องญาติมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั้น ผลการพิสูจน์ พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า เครื่องญาติมิได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง

ผลจากการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ศูนย์วิจัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่พบว่า ประชาชนไปเลือกตั้ง เพราะความเป็นเครือญาติพี่น้อง และเพื่อน เพียงร้อยละ 4.0 เท่านั้น ซึ่งตรงกันข้ามกับงานวิจัยของ พรศรี ใจชื่อ (2523 : 102 - 111) ที่พบว่า ความเป็นเครือญาติมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

การที่เครือญาติมิได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชน ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะดูรูนัน อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปะดูรูนัน ตัดสินใจเลือกตัวแทนของตนโดยใช้ดุลยพินิจที่เป็นของตัวเองไม่ได้คำนึงความเป็นเครือญาติมากนัก ซึ่งมีเพียงร้อยละ 14.55 เท่านั้น แต่กลุ่มที่ไม่ได้เลือกญาติ มีจำนวน มากกว่า โดยเลือกผู้สมัครด้วยสาเหตุอื่น ได้แก่ เลือกกลุ่ม เลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ได้เงินตอบแทน และอื่น ๆ มีจำนวนร้อยละ 85.45 จะเห็นว่ากลุ่มที่ไม่ได้คำนึงถึงญาติ มีร้อยละ 85.45 (100.0-14.55) และผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เป็นเครือญาติกับผู้สมัคร มีจำนวนร้อยละ 56.2 และผู้ที่ไม่เป็นเครือญาติกับผู้สมัครไปใช้สิทธิ จำนวนร้อยละ 46.7 ซึ่งไม่แตกต่างกันมากนัก และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สมมติฐานที่ 8 จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า การเคยอยู่ร่วมในสถาบันหรือสำนักเดียวกันนั้น ผลการ พิสูจน์สมมติฐาน พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า การเคยอยู่ร่วมในสถาบันหรือสำนักเดียวกันมิได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วม ของประชาชนในการเลือกตั้งซึ่งตัวแปรนี้ยังไม่มีผู้ทำวิจัยไว้

การที่การเคยอยู่ร่วมกันในสถาบัน หรือสำนักเดียวกัน มิได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะดูรูนัน อาจกล่าวได้ว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปัตตานีตัดสินใจเลือกตั้งโดยใช้ดุลยพินิจของตัวเอง ซึ่งจากสถิติ ข้อมูลพบว่าผลในการตัดสินใจลงคะแนนในกรณีผู้สมัครเคยเรียนในสถาบันหรือทำงานในองค์กร เดียวกัน มีผลต่อการตัดสินใจเพียงร้อยละ 38.1 ไม่มีผลร้อยละ 61.9 ซึ่งอาจเป็นเพราะชุมชนแห่งนี้ มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ประชาชนตัดสินใจโดยไม่มีอิทธิพลใดๆ มาครอบงำ สมมติฐานที่ 9 จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าความสัมพันธ์เชิงปรนัยมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั้น ผลการพิสูจน์สมมติฐานพบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ แสดงว่า ระดับความสัมพันธ์เชิงปรนัยมิได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้า มีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง ผลจากการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศูนย์วิจัย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่พบว่า ประชาชน ไปเลือกตั้งเพราะความเป็นเครือญาติ พี่น้องและเพื่อน เพียงร้อยละ 4.0 เท่านั้น ซึ่งการเป็นเครือญาติ จัดเป็นความสัมพันธ์แบบปรนัยอย่างหนึ่งที่ไม่ได้มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และตรงกันข้ามกับ

การศึกษาของ พรศรี ใจซื่อ (2523 : 102 – 111) ที่พบว่า ความเป็นญาติมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

จากการที่ความสัมพันธ์เชิงประมุขมิ มิได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะลุนั้น อาจเป็นเพราะชุมชนแห่งนี้ มีความเจริญทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ประชาชนได้รับการเรียนรู้ทางสังคมมากขึ้น จึงทราบว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งควรไปใช้สิทธิอย่างอิสระไม่มีอิทธิพลใด ๆ มาครอบงำในการตัดสินใจของเขา และไม่เห็นแก่พรรคพวก พี่น้อง แต่จะพยายามคัดเลือกคนดี มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำหน้าที่บริหารในสภา

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะลุน อำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2543 โดยการศึกษาวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน พบว่า มีผู้ไปใช้สิทธิน้อยกว่าผู้ไม่ไปใช้สิทธิเพียงเล็กน้อย กล่าวคือ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 และไม่ไปใช้สิทธิจำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 (ตามตารางที่ 7) จะเห็นว่ากลุ่มไปและไม่ไปใช้สิทธิมีความใกล้เคียงกัน อีกทั้งพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นเครือข่ายหรือไม่เคยร่วมในสถาบันศึกษากับผู้สมัคร คิดเป็นร้อยละ 65.6 และไปเลือกผู้สมัครที่เข้าร่วมสถาบันชั้นเรียนหรือสำนักเดียวกันก็มีเพียงเล็กน้อย คือร้อยละ 5.3 แต่ไปเลือกผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถเป็นจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 32.8 ดังนั้นจะเห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่เลือกผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถ มากกว่าคำนึงถึงความเป็นเครือข่ายและเคยอยู่ร่วมสถาบันชั้นเรียนเดียวกัน

แม้ว่าจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 375 คนนี้ เป็นผู้มีการศึกษาคือ ตั้งแต่ระดับ ปวช. ลงมาจนถึงชั้นประถมศึกษา มีจำนวนถึง 303 คน คิดเป็นร้อยละ 80.8 อีกทั้งมีรายได้ต่ำและมีอายุน้อย (ตามตาราง 5) และจากข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แล้วจะไปใช้สิทธิแต่ที่ไม่ไปนั้นเป็นเพราะมีภารกิจ คิดเป็นร้อยละ 30.7 (ตามตาราง 10) และสาเหตุที่นักการเมืองไม่ทำตามสัญญา และเบี่ยงเบนการเลือกตั้ง เป็นเหตุผลในอันดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 12.0 และ 10.4 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากข้อมูล จะเห็นว่าระดับการศึกษาของประชาชนค่อนข้างต่ำ อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อย เพราะผู้มิระดับการศึกษาสูงจะได้รับข่าวสารทางการเมือง มีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง สนใจและรับผิดชอบทางการเมืองมากกว่า ซึ่งเป็นไป

ตามการศึกษาของ Almond and Verba, 1963 : 98 - 102 และ Inkeles (*อ้างถึงใน* บุญยิ่ง โหมคเทศน์, 2530 : 15) และ Dahl (1961 : 170-175) ที่พบว่า ผู้มีการศึกษาสูงจะมีความมั่นใจในทางการเมืองสูง และผู้มีข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจะไปลงคะแนนสูง และจากการเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง พอสรุปได้ว่า ประชาชนเมื่อหน้ากับการเลือกตั้ง มีความรู้สึกว่าจะเลือกราคีที่เหมาะสม รวมทั้งไม่รู้ว่าเลือกไปทำไม มองไม่เห็นประโยชน์และสับสนในเรื่องหน่วยเลือกตั้งกับบัญชีรายชื่อที่ไม่ตรงกัน เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงหน่วยเลือกตั้งบ่อยครั้ง และมีประชาชนที่ย้ายภูมิลำเนาไปแล้วแต่ไม่ได้แจ้งย้ายออก ทำให้มีชื่ออยู่ในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เมื่อถึงวันเลือกตั้งจึงไม่ได้ไปใช้สิทธิทำให้สถิติการไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าความเป็นจริง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในระดับลึกกับบุคคลที่เป็นผู้บริหาร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานของเทศบาล รวมทั้งประชาชน ผู้ไปใช้สิทธิและไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะลู่ ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง โดยมีข้อเสนอแนะแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในส่วนของภาครัฐ

1.1.1 การที่ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อย จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารงานเทศบาล และผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งแก้ไข กระตุ้นเตือนให้ประชาชนได้ทราบถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง เพราะการปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาลนั้น จะเป็นการเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่บริหารงานเทศบาล และทำหน้าที่ในสภาเพื่อออกเทศบัญญัติ ระเบียบต่าง ๆ บังคับใช้กับท้องถิ่นนั้น โดยรัฐกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง และบริหารกิจการได้อย่างอิสระภายใต้กรอบของกฎหมาย

1.1.2 ควรปรับปรุงข้อมูลด้านทะเบียนราษฎรเสียใหม่ให้เป็นปัจจุบัน โดยเฉพาะประชาชนที่ได้ย้ายไปอยู่ต่างจังหวัดและถึงแก่กรรมแต่ชื่อยังปรากฏอยู่ในทะเบียนท้องถิ่น ทำให้บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสูงกว่าความเป็นจริง จึงเสมือนว่าสถิติผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าความเป็นจริง

1.1.3 ควรปรับปรุงเขตเลือกตั้งให้สะดวกกับประชาชนผู้มาใช้สิทธิ ประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย หากประชาชนสับสนหรือไม่สะดวกอาจส่งผลให้ประชาชนไปใช้สิทธิน้อย

1.1.4 เทศบาลควรจัดการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น ใบปลิว โปสเตอร์ ป้ายขนาดใหญ่ รถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ วิทยุกระจายเสียงในท้องถิ่น ผู้นำศาสนา เป็นต้น รวมทั้งให้มีการประชาสัมพันธ์เสียงของกลุ่มผู้สมัครหรือบุคคล เพื่อแสดงวิสัยทัศน์ให้ประชาชนทราบ และสามารถตัดสินใจเลือกใช้สิทธิได้อย่างถูกต้อง และมีความเป็นอิสระ ปราศจากอิทธิพลใด ๆ มาครอบงำ

1.1.5 จัดตั้งทีมปฏิบัติงานเฉพาะกิจ ร่วมกับองค์กร กลุ่ม ทีม พรรคการเมือง สมาคมต่าง ๆ ในท้องถิ่นเพื่อช่วยทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินการเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ ยุติธรรม

1.1.6 ควรมีหน่วยงานกลางมาทำหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้งแทน เพราะปัจจุบันคณะกรรมการเลือกตั้ง จะเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้งเฉพาะสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น แต่ในส่วนของท้องถิ่นยังไม่มีคณะกรรมการเลือกตั้งเหล่านี้ จึงเห็นสมควรเร่งรัดให้คณะกรรมการเลือกตั้งได้เข้ามาทำหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

1.1.7 เทศบาล หน่วยงาน องค์กรธุรกิจเอกชนต่าง ๆ ในเขตเทศบาล ควรร่วมมือในการช่วยรณรงค์ให้ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยการกระตุ้นให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยการติดป้ายประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนได้ไปใช้สิทธิ หรือวิธีอื่น ๆ ตามความเหมาะสม หากหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่นร่วมมือกันก็จะทำให้การเลือกตั้งในคราวนั้นได้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของรัฐ ที่วางไว้ คือ ถูกต้อง เรียบร้อย บริสุทธิ์ และยุติธรรม

1.1.8 เทศบาลควรติดป้ายประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้เป็นการถาวร อาคารสำนักงานเทศบาล โดยปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อให้ประชาชนมาตรวจสอบได้ตลอดเวลา

1.2 ในส่วนของภาคประชาชน

1.2.1 ประชาชนต้องมีความสนใจในกิจการปกครองท้องถิ่น ต้องคอยเป็นหูเป็นตา คอยตรวจสอบ หากมีการทุจริตในการเลือกตั้งหรือเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับงานของเทศบาลให้แจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทราบทันที หรืออาจทำในรูปของประชาคมท้องถิ่นและไม่ยอมให้มีการซื้อสิทธิขายเสียง

1.2.2 เข้าบ้านควรตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่อยู่ในทะเบียนบ้านของตนเอง หากพบว่าบุคคลใดย้ายไปอยู่ที่ต่างจังหวัดหรือถึงแก่กรรม ให้แจ้งเจ้าหน้าที่หน่วยงานนั้นออกจากทะเบียนบ้าน เพื่อให้จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งถูกต้องกับความเป็นจริง

1.3 ในส่วนของผู้สมัคร กลุ่ม ทีม หรือพรรคการเมือง

ผู้สมัคร กลุ่ม ทีม หรือพรรคการเมือง จะต้องมีจิตสำนึกที่ดีไม่ทำกราดใด ๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือผิดพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง ทั้งนี้เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน อันจะกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพิจารณาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เช่น ตัวแปรด้านศาสนา ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับความตระหนักในหน้าที่พลเมือง (sense of citizen duty) ว่ามีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิหรือไม่ เพียงใด และควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งอาจจะทำให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกได้มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรทำการวิจัยในแง่พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง หรือวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนโดยการศึกษาเฉพาะกรณี พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง จะทำให้ได้ทราบถึงแบบแผนพฤติกรรม และวัฒนธรรมการเลือกตั้งในแต่ละท้องถิ่นได้เพิ่มมากขึ้น

2.3 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งระหว่างประชาชนในเขตเทศบาลกับเขตชนบท ว่ามีความแตกต่างกันในด้านใดบ้าง

2.4 ควรจะมีการพัฒนาและวิเคราะห์เชิงเหตุผล (causal analysis) ในทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด (Deterministic Theory) ของลาซาร์สเฟลด์และคณะ เนื่องจากทฤษฎีนี้ได้ศึกษาไว้ตั้งแต่ปี ค.ศ.1944 ซึ่งในยุคนั้นการพัฒนาระเบียบวิธีการวิจัยเป็นการศึกษาความสัมพันธ์เบื้องต้นเท่านั้น แต่ปัจจุบันก็ยังมีการใช้อ้างอิงอยู่ ผู้วิจัยจึงมีข้อสังเกตว่าควรมีการศึกษาวิเคราะห์เชิงเหตุผลในระดับลึกยิ่งขึ้นเพื่อให้มีความทันสมัยกับสภาพสังคมในยุคปัจจุบันด้วย